

УДК 378.147**КЕРОВАНА САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ПРИ
ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ УПРАВЛІНСЬКЕ
КОНСУЛЬТУВАННЯ***Левченко О.П., к.е.н., доцент, levchenkoolgahnadu@gmail.com**Догадайло Я.В., к.е.н., доцент. svetlicwork@ukr.net**Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В навчальних програмах значну кількість часу відведено на самостійну роботу студентів. Вона передбачає максимальну активність студентів в освітньому процесі, а її результатом має бути ефективне засвоєння навчального матеріалу. Самостійна керована робота студентів спрямована на формування і вдосконалення організаційних, інформаційних, пізнавальних та комунікативних компетенцій. Самостійна робота відбувається поза безпосередньої участі викладача, тому такий вид діяльності вимагає ретельної організації з його боку. Актуальності даному виду роботи додає практика дистанційного навчання, пов'язана з пандемією. Студенти змушені навчатися вдома і більшу частину навчального матеріалу опановувати самостійно.

В даному виді діяльності виділяється два рівні: керована викладачем самостійна робота студентів і власне самостійна робота. Під керованою самостійною роботою студентів слід розуміти все те, що студент повинен виконати, опрацювати, вивчити під керівництвом і контролем викладача. Керована самостійна робота – це такий вид діяльності, в ході якої студент, керуючись спеціальними методичними вказівками викладача, набуває і вдосконалює знання, вміння і навички, накопичує досвід практичної діяльності [1].

Форми керованої самостійної роботи студентів можуть бути різними в залежності від мети навчання, характеру дисципліни і обсягу годин за навчальним планом. Найбільш поширеними є:

- підготовка до лекцій, семінарських та практичних занять;
- вивчення підручників, навчальних посібників;
- вивчення тем і проблем, що не виносяться на лекції і семінарські заняття;
- виконання контрольних робіт;
- написання доповідей, рефератів, есе на проблемні теми;
- виконання дослідницьких і творчих завдань;
- створення графіків, схем, наочних посібників з досліджуваних тем.

Особливе місце відводиться технологічному ланцюжку керованої роботи студентів. Перший етап пов'язаний з визначенням мети діяльності. Потім вибудовується система мотивації студентів. На наступному етапі відбувається забезпечення навчально-методичними матеріалами. Далі встановлюються терміни проміжних звітів про виконану роботу, відслідковуються результати напрацювань [1].

Для того, щоб самостійна робота студента була ефективною, слід дотримуватися ряду умов:

1. Забезпечити правильне поєднання обсягу аудиторної та самостійної роботи.
2. Методично правильно організувати роботу студента в аудиторії і поза нею.
3. Забезпечити студентів необхідними навчальними і методичними матеріалами з метою перетворення самостійної роботи в творчий процес.
4. Налагодити контроль за ходом самостійної роботи і використання бонусів, що заохочують студента до її якісного виконання.

Кожен пункт потребує досвіду та глибокого опрацювання зі сторони викладача.

Вивчення дисципліни «Управлінське консультування» відбувається в передостанньому навчальному семестрі, коли студенти мають майже сформовані компетенції, багаж знань та навичок. Проведення практичних занять вже не може обмежуватись вирішенням локальних невеликих завдань на підставі підготовлених викладачем вихідних даних. Так, в межах виконання одного практичного заняття слід застосовувати як роботу в аудиторії, так і самостійну роботу студентів в групах та індивідуально.

Досліджуючи діяльність консалтингових агентств, зокрема Pro-Consulting, визначено, що найбільш актуальними є запити підприємств щодо професійного аналізу ринку, маркетингових досліджень, розробки маркетингової стратегії, інвестиційного аналізу. Саме такі завдання слід ставити перед майбутніми фахівцями під час навчання і вимагати їх вирішення на підставі реальних, власноруч зібраних та оброблених вихідних даних. В цьому випадку самостійна робота студентів набуває глибокого практичного змісту. Порядок здійснення, наприклад, аналізу ринку, зміст і форма вихідних даних опрацьовуються в аудиторії, а пошук та обробка інформації здійснюється самостійно студентом. Додатковим

результатом такої роботи буде підготовлена в межах самостійної роботи презентація. Цікавими будуть результати, отримані різними студентами чи групами. Однакове для всіх завдання, виконане з різним ступенем відповідальності буде наочно відображати суб'єктивність таких досліджень і значимість аналітичних баз та авторитетних спеціалізованих агентств.

Самостійна керована робота студентів може бути організована в парах, в невеликих групах та індивідуально. Учасники групи вивчають разом навчальний матеріал, який згодом використовується кожним студентом самостійно. Поєднувати студентів у групи слід за різними ознаками, і в жодному разі не випадковим способом. Деякі студенти останніх курсів навчання вже мають практичний досвід, набутий під час роботи інколи в декількох організаціях. Цей досвід слід використовувати для обміну між студентами. Мета такого навчання полягає в індивідуальному вдосконаленні мовних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

При організації керованої самостійної роботи студентів в невеликих групах необхідно враховувати, що робота повинна бути взаємозалежною. Викладач пояснює, що група домагається успіху тільки в тому випадку, якщо навчальні завдання виконані усіма учасниками групи. Така позитивна взаємозалежність є необхідною умовою організації самостійної роботи, щоб кожен студент відчував свою індивідуальну відповідальність за власну частину матеріалу і за освоєння цього матеріалу кожним учасником групи. Більше того, викладач формує і мотивує розуміння, що кожен учасник групи повинен продемонструвати знання всієї теми, а не тільки тієї частини матеріалу, за вивчення якої він був відповідальний.

Викладачеві необхідно уважно спостерігати за кожною групою, вести облік вкладу кожного учасника, щоб оцінити не тільки індивідуальне засвоєння матеріалу, але і вміння студента донести свою частину вивченого матеріалу до інших учасників групи. Це сприятиме формуванню навичок роботи студента у команді, що вкрай актуально при працевлаштуванні фахівця.

Організовувати керовану самостійну роботу студентів доцільно таким чином, щоб вони допомагали, підтримували і схвалювали зусилля один одного. При такій організації пізнавального процесу студенти вчаться вербальному рішенню навчальних задач, синтезу різнопланової інформації, успішній передачі своїх знань іншим учасникам групи [2].

Величезною є роль викладача в формуванні соціальних навичок. Тільки при створенні довірчих комунікативних відносин, умінні правильно приймати рішення, керувати конфліктами, використовувати лідерські якості можлива успішна робота групи в цілому. Саме викладач удосконалює роботу навчальної групи, пояснюючи, які моделі поведінки слід використовувати в подальшій роботі, а від яких слід відмовитися або змінити.

З метою більш ефективного управління самостійною роботою викладачеві необхідно аналізувати помилки студентів. Можливий спільний зі студентами, колективний аналіз результатів виконаної роботи. Це дозволить викладачеві направити подальше засвоєння матеріалу в потрібному напрямку.

Отже, керована самостійна робота студентів значно покращує результати навчання та удосконалює сформовані компетенції фахівця.

Література:

1. Лученкова Е.С. Управляемая самостоятельная работа студента как способ его включения в активную учебную деятельность/Е.С.Лученкова. - Режим доступа: https://www.gstu.by/sites/default/files/atoms/files/8f/08/statya_luchenkova_sekciya_no2.pdf

2. Голубович У.О. Управляемая самостоятельная работа студентов при обучении специальной лексике./У.О.Голубович. – Материалы XII Международной научно-методической конференции «Перспективы развития высшей школы». – Режим доступа: <https://www.ggau.by/prints/konferency/5067-sbornik-materialov-khii-nauchno-metodicheskoy-konferentsii-perspektivy-razvitiya-vysshej-shkoly>

УДК 37 (477)

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Солонун Н.М., к.е.н., доцент
solopunnataliya@gmail.com

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Вищу освіту слід розглядати як процес розвитку і навчання, що реалізується з метою придбання різних компетенцій здобувачами. Освітні результати, одержувані в ході цього процесу, сприятимуть як